

ਵੀਕੇ ਬਾਲੀ ਅਤੇ ਪੀਕੇ ਜੈਨ ਜੇ. ਜੇ.

ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਰ

Crl. ਏ.ਨ. 1995 ਦਾ 250-DB

14 ਅਕਤੂਬਰ 1997

ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 —ਐੱਸ. 50—ਦੇ ਉਪਬੰਧ—
ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ — ਸੰਭਾਵੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ—
ਰੱਖੀ ਗਈ, ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ।

[ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ @ਪੱਪੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 1997(1) ਸੀ.ਸੀ. ਕੇਸ 297
(ਐੱਚ.ਸੀ.), ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ]

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 50
ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ
ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਚੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ
ਧਾਰਾ 50 ਮੌਕਾ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 13 ਅਤੇ 16)

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਪਨ ਘਈ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ.ਘਈ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ।

ਸ਼੍ਰੀ ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਏ.ਏ.ਜੀ. (ਪ.ਬ.), ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਪੀਕੇ ਜੈਨ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਅਪੀਲ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਬਰਨਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਦੇ
ਫੈਸਲੇ/ਆਰਡਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ
ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 'ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਐਕਟ') ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ
ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। 1,00,000 ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ 3 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ
ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ।

(2) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਜੋ ਤੱਥ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਹ ਹਨ ਕਿ 2
ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਿਊ.

2) ਐਸ.ਆਈ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਗਜ਼ਤ 'ਤੇ ਸਨ। ਹਿੰਡਿਆਇਆ ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ
ਚੈਕਿੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਪਿੰਡ ਘੁੰਨਸ ਦੀ ਮਾਲ ਹੱਦ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਐਚ.ਸੀ ਬਲਵਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਪੈਰਾ ਮਿਲਟਰੀ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਹੋਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਰੱਕ ਨੰ: ਪੀਬੀਡੀ-2159 ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਿਆ ਸੀ। ਦਲੀਪ
ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਟੀਅਰਿੰਗ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ ਕੈਬਿਨ 'ਚ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ

ਬੈਠਾ ਸੀ। ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 2) ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੱਕ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਤਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 79 ਬੋਰੀਆਂ ਭੁੱਕੀ ਦੀਆਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆਂ। ਹਰ ਬੈਗ ਦਾ ਵਜ਼ਨ ਕਰੀਬ 40 ਕਿਲੋ ਸੀ। 250 ਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਦੋ ਨਮੂਨੇ. ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਬੈਗ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਂਪਲ ਪਾਰਸਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਾਲੇ ਬਾਰਦਾਨੇ ਨੂੰ 'SS' ਛਾਪ ਵਾਲੀ ਮੋਹਰ ਨਾਲ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਲ ਦਾ ਨਮੂਨਾ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ.ਜੀ.) ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਪਾਰਸਲ ਅਤੇ ਬਾਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, - ਮੀਮੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.ਐਚ. ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, - ਮੀਮੋ ਵੀ. P.J ਅਤੇ PK ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਰੁਕਾ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀਡੀ ਨੂੰ 3 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 3.15 ਵਜੇ ਐਚਸੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਤਪਾ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਸਐਚਓ/ਐਸਆਈ ਦੇਸ ਰਾਜ ਨੇ ਰਸਮੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀਡੀ/1)।

(3) ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਐਸਐਚਓ/ਐਸਆਈ ਦੇਸ ਰਾਜ ਐਚਸੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਈ। ਡੀਐਸਪੀ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ-2) ਨੇ ਭੁੱਕੀ ਵਾਲੀਆਂ 79 ਬੋਰੀਆਂ ਅਤੇ 250 ਗ੍ਰਾਮ ਦੇ 158 ਨਮੂਨੇ ਸੌਂਪੇ। ਹਰੇਕ, SI ਦੇਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 'SS' ਦੀ ਮੋਹਰ ਨਾਲ ਵਿਵਸਥਿਤ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਰਫ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ.ਈ.) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ MHC ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਰਨਾਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਦਰਖਾਸਤ ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਪੀਐਫ ਸਮੇਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਹੁਕਮ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀਐਫ/1 ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸੀਲਬੰਦ ਸੈਂਪਲ ਪਾਰਸਲ 6 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀ.ਏ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(4) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15/25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਨਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

(5) ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਡੀਐਸਪੀ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 2) ਅਤੇ ਐਸਆਈ ਕਲਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 3) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਭੁੱਕੀ ਵਾਲੇ ਬਾਰਦਾਨੇ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਸਆਈ ਦੇਸ ਰਾਜ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1) ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਮਐਚਸੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਬੀ ਅਤੇ ਪੀਸੀ) ਅਤੇ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਏ) ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਕੋਡ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਝੂਠਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 30 ਜੁਲਾਈ 1991 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਕ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਵੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ 31 ਜਨਵਰੀ, 1995 ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਟਰੱਕ ਨੰਬਰ ਪੀ.ਬੀ.ਡੀ.-2159 ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ 2 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ।

(7) ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ, 'ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ- ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ (DW 1) ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ (DW 2) ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ (DW 2) ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 3

ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ DC, DD ਅਤੇ DE), ਅਤੇ 27 ਜੁਲਾਈ, 1992 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਡੀਬੀ) ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

(8) ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ।

(9) ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ।

(10) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐੱਸ.ਘਈ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਡੀ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 2) ਦੁਆਰਾ ਖੋਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟਰੱਕ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਮਹਿੰਦਰ ਕਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, ਪਣਜੀ, ਗੋਆ, (1) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

1. ਏਆਈਆਰ 1995 ਐਸਸੀ 1157

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਆਦਿ (3)। ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਕਲੈਕਟਰ ਕਸਟਮਜ਼ (4) ਸਟੇਟ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਮ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ, (5) ਅਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਪੱਪੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਰੁਧ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (6)। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਵ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ) (7)।

(11) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼੍ਰੀ ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ ਸਹਾਇਕ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਮੌਕਾ ਰਿਕਵਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਡੀਐਸਪੀ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਸਮੇਤ ਆਉਣਗੇ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਡੀਐਜੀ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਹੀ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿਸੇ ਵਾਹਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ. ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਏਬਨੇਰਜ਼ਰ ਅਦੇਬਯਾ @ ਸੋਮਵਾਰ ਓਬਟਰ ਬਨਾਮ ਬੀ.ਐਸ. ਰਾਵਤ, ਕਸਟਮ ਕਲੈਕਟਰ, ਆਰ ਐਡ ਆਈ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (8) ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(12) ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਬੰਧਤ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਡੀਐਸਪੀ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 2) ਅਤੇ ਐਸਆਈ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 3) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਸ਼ਤ 'ਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਐਸ.ਆਈ.ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਿਊ. 3) ਵੱਲੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਟੀ' ਪੁਆਇੰਟ 'ਤੇ 20 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਾਹਨਾਂ ਅਤੇ ਹੱਡਿਆਇਆ ਚੌਕ 'ਤੇ 35 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਐਚ.ਸੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੈਰਾ ਮਿਲਟਰੀ ਫੋਰਸ ਸਮੇਤ ਸ. ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਟਰੱਕ ਨੰਬਰ ਪੀ.ਬੀ.ਡੀ.-2159 ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਿਆ ਸੀ। ਡੀਐਸਪੀ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 2) ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੱਕ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 70 ਬੋਰੀਆਂ ਭੁੱਕੀ ਦੀਆਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆਂ, ਹਰੇਕ ਬੋਰੀ ਵਿੱਚ 40 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਨਾ ਤਾਂ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪੈਰਾ ਮਿਲਟਰੀ ਫੋਰਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜੇ.ਯੂ.ਸੀ.

2. 1996 SCC (CrL) 1
3. 1996 (3) CC ਕੇਸ 90 (SC)
4. 1996 (1) CC ਕੇਸ 142 (HC)
5. 1996 (2) ਆਰਸੀਆਰ 288
6. 1997 (1) CC ਕੇਸ 297 (HC)
7. 1995 (2) ਆਰਸੀਆਰ 578
8. 1996 (3) RCR 206 (FB)

ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

(13) *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ (9)* ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ:-

“ਜੇ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਮ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, NDPS ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ NDPS ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।”

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(14) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ *ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹਾਂ, ਮਹਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪਣਜੀ ਗੋਆ ਰਾਜ, 1995 (2) ਆਰਸੀਆਰ 599 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਦਾ।”

ਆਦਰ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। *ਮਹਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਈਵੀਫੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

9. ਜੇਟੀ 1994 (2) ਐਸਸੀ 108

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ।

(15) ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥੀ *ਵਰਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਸਨ*। ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਘਰ ਅੰਦਰ ਵੜ ਗਏ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਵਧ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਚਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਮਹਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਚਿੱਠੇ ਰੰਗ ਦਾ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦਾ ਬੈਗ ਪਿਆ ਦੇਖਿਆ। ਬੈਗ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੋਲੀਥੀਨ ਦੇ ਪੈਕਟ *ਓਚਾਰ* ਵਰਗਾ ਪਦਾਰਥ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ। ਪੈਕਟਾਂ ਦਾ ਵਜ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰਕੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪੈਟ ਦੀ ਸੱਜੀ ਜੇਬ 'ਚੋਂ 10 ਗ੍ਰਾਮ ਵਜ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਟੁਕੜੇ *ਓਚਾਰ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ*। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ, ਨਾਲ ਦੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਹੋਰ ਬਰਾਮਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮੋਢੇ ਵਾਲਾ ਬੈਗ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ *ਚਰਸ ਸੀ*, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨਮੂਨੇ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(16) ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਹਾ:-

“ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਬਿਨਾਂ ਪੂਰਵ ਸੂਚਨਾ ਦੇ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਠੇਕਰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੋਜ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਖੁਦ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

“ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਸ਼ਤ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ. ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਉਥੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਗਾਊਂ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ

ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਠੋਕਰ ਖੁਆਇਆ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਪਰਾਧੀ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸਨੇ ਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਪੰਚਾਂ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਸੀ।"

ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪੈਂਟ ਦੀ ਸੱਜੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਗ੍ਰਾਮ ਵਜ਼ਨ ਦੇ 2 ਟੁਕੜੇ ਚਰਸ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ "ਸੈਡ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ SO ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਮੌਕਾ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਓਵਰ-ਰੋਲਡ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ।

(17) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਪਾਰਸਲ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਮਐਚਸੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀਬੀ ਅਤੇ ਪੀਸੀ) ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਦੇ ਇੱਕ ਠੋਸ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ।

(18) ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਡੀਐਸਪੀ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 2) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਐਸਐਸ' ਦੀ ਸੀਲ ਨਾਲ ਸੀਲ ਕੀਤੇ 79 ਬੈਗ ਅਤੇ 158 ਨਮੂਨੇ ਪਾਰਸਲਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਐਸ.ਐਚ.ਓ./ਐਸ.ਆਈ ਦੇਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੋਹਰ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਛਾਪ ਸਮੇਤ ਉਹੀ ਮੋਹਰ। ਐਸ.ਆਈ ਦੇਸ ਰਾਜ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਐਮ.ਐਚ.ਸੀ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ .ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ.ਐਫ.) ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸ ਹੁਕਮ 'ਤੇ (ਐਕਸਸਟ. PF/1) ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ MHC ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਦੁਬਾਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। MHC ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ PC) SI ਦੇਸ ਰਾਜ (PW-1) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ 5 ਸਤੰਬਰ, 1991 ਨੂੰ ਸੀਲ ਛਾਪ ਦੇ ਨਾਲ 79 ਸੀਲਬੰਦ ਸੈਪਲ ਪਾਰਸਲ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡੌਕਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਐਸਐਸਪੀ ਦਫਤਰ ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ.ਬੀ.) ਐਮ.ਐਚ.ਸੀ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ 5 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਡੌਕਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੀਲਬੰਦ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ। 6 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰ ਛਾਪ ਅਤੇ ਡੌਕਟ ਸਮੇਤ ਨਮੂਨਾ ਪਾਰਸਲ ਅਤੇ 7 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਐਮਐਚਸੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਸੀਦ ਸੌਂਪੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਪਾਰਸਲਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ PA, ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 79 ਨਮੂਨੇ ਪਾਰਸਲ 6 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਸੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਇਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਮੋਹਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਹੈ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 79 ਸੈਪਲ ਪਾਰਸਲਾਂ ਨੂੰ 2 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਖਿੱਚਣ ਅਤੇ ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਸੀ। 6 ਅਗਸਤ, 1991 ਨੂੰ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਦਾ ਦਫਤਰ।

(19) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਕੇਸ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ 79 ਬੈਗਾਂ ਤੋਂ 15 ਨਮੂਨੇ ਖਿੱਚਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਲਬੰਦ ਪਾਰਸਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੋਹਰੀਰ ਹੈਂਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਕੋਲ ਮਲਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੋਵੇਂ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀਬੀ ਅਤੇ ਪੀਸੀ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਨਮੂਨੇ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ - ਉਕਤ ਦਫਤਰ ਤੋਂ PA ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਕ ਖਾਸ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਸਗੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ, ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਨੁਕਸ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜਵਾਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹੀ ਗਲਤ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ

ਵਕੀਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(20) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਕ ਕੋਝੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਡੀਡਬਲਯੂ 1) ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ (ਡੀਡਬਲਯੂ 2) ਅਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ (DC, DD ਅਤੇ DE ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(21) ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਡੀਡਬਲਯੂ 1) ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ (ਡੀਡਬਲਯੂ 2) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਏ ਗਏ ਗਵਾਹ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਿਸ 30 ਜੁਲਾਈ 1991 ਨੂੰ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਆਈ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਖਿਸਕ ਗਏ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਥਾਣੇ ਲਿਆਂਦਾ। ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਇੱਕ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਤੀਸਰੇ ਦਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ 5-7 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਝੂਠੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਕੇਸ. ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਇੱਕ ਪਰੀ ਕਹਾਣੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਤਿੰਨ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਡੀ.ਸੀ., ਡੀ.ਡੀ. ਅਤੇ ਡੀ.ਈ.) ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ 30 ਜੁਲਾਈ 1991 ਨੂੰ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ., ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਲਿਆਂਦਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤਾਰਾਂ ਸਿਰਫ ਬਚਾਅ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸੱਚਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਰਾਂ ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ (DW 1) ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ (DW 2) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿਚ ਜਾਂਚੇ ਗਏ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਦੱਸ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(22) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਿਛਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪੁਰਾਣਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਹੈ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ।

(23) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ 14 ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 10 ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਮੂਲ ਧਾਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਨੰਬਰ ਪੀ.ਬੀ.ਡੀ.-2159 ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਹਨ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਐਮ ਐਲ ਕੱਲ ਜੇ.

ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

Crl. ਏ. 392/1997 ਦਾ ਐਸ.ਬੀ

8 ਅਗਸਤ, 1997

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਐੱਸ. 452 ਐਸ. 454 ਅਤੇ 482 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ- ਵਾਹਨ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਭੁੱਕੀ ਲੈ ਕੇ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਹਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ - ਜ਼ਬਤ ਦਾ ਹੁਕਮ